

ISSN: 3060-4613

13.00.00
13.00.01
13.00.02
13.00.03
13.00.04
13.00.05

13.00.06
13.00.07
13.00.08
13.00.09
07.00.00
19.00.00

01.00.00
02.00.00
03.00.00
09.00.00
10.00.00
11.00.00

№6/2025

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogik, psixometodologik va tabiiy fanlarga
ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 796 sahifa,
5-iyun, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapiirjanovna – Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti rektori

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Umarova H.O' – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Somurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'icha falsafa doktori (PhD)
Panjyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Rector of the Nizami National Pedagogical University of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Umarova H.O'. – Minister of Preschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Woogyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali Oliy attestatsiya komissiyasining 26-08-2024-yildagi №11-05-4381/01-Kengash tavsiyasiga ko’ra, pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning tadqiqot ishlari yuzasidan dissertatsiyalarining asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro’yxatiga kiritilgan.

Asos: OAK Pedagogik texnologiyalar va psixologik tadqiqotlar bo’yicha ekspert kengashi tavsiyasi (29-10-2024-y.; №10); OAK Tartib-qoida komissiyasi qarori (30-10-2024-y., №10/24); OAK Rayosatining qarori (31-10-2024-y., №363/5).

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo’yicha
ro’yxatdan o’tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Iqim o'zgarishi muammolari va "yashil ko'nikmalar"ning rivojlanishi.....	14
<i>Abdurashit Karimovich Avliyaqulov</i>	
TTJlardagi qizlarni qo'llab-quvvatlash, mavjud ijtimoiy-axloqiy muammolarni hal etish bo'yicha ilg'or xorijiy mamlakatlar tajribasini o'rganish.....	18
<i>Xasanboy U. Abdusamatov</i>	
Integrativ yondashuv bo'lajak o'qituvchilarda ijodiy va tahliliy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishning asosiy omili	26
<i>Jalilov Nodirjon Azamatovich</i>	
Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning sibling munosabatlari diagnostikasi.....	30
<i>G'ayibova Nargiza Anorbayevna</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifati va samaradorligini oshirishning muhim omillari	33
<i>Hakimova Gulmira To'xtatosheva</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda ijtimoiy-madaniy kompetentlikni muzey pedagogikasi vositasida rivojlantirishning pedagogik-psixologik jihatlarini	37
<i>Marayimova Kibriyoxon Islomjon qizi</i>	
Iqtisodiy savodxonlikni oshirishda o'zbek tilining ta'siri	41
<i>Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna</i>	
Сторителлинг как инструмент формирования ценностных ориентаций старшеклассников	44
<i>Умрихина Виктория Игоревна</i>	
Формирование эстетических предпочтений учащихся музыкальных школ в условиях инклюзивного образования на основе стилевого подхода	52
<i>Ахунова Умида Ойбековна</i>	
Sun'iy intellektning ta'limga integratsiyasi: o'qitish va boshqaruvdagi o'rni	55
<i>Abduxamidova Muyassar Xalimjon qizi</i>	
Buxorodagi jadidchilik harakatining o'ziga xosligi va maktablardagi ta'lim tizimi.....	60
<i>Axrоров Ixtiyor Doniyorovich</i>	
Inklyuziv ta'lim sharoitida imkoniyati cheklangan bolalarning moslashuvida oila va maktabning roli	63
<i>Dadaboyev Jahongir Sherdil o'g'li</i>	
Влияние длительной госпитализации на образовательную траекторию ребенка: междисциплинарный подход	67
<i>Сайфутдинова Насиба Нурматовна</i>	
O'yinning bola faoliyati sifatidagi mohiyati va o'ziga xosligi.....	75
<i>Otasheva Lola Shoto'rayevna</i>	
Psixologik tadqiqotning umummetodologik va xususiy metodologik tamoyillari	78
<i>Xodjimatoва Nazira Toshmatovna, Mallayeva Gulshoda Maxmudjonovna</i>	
Rivojlanishida nuqsoni bor bo'lgan bolalarni ijtimoiy hayotga tayyorlashda inklyuziv ta'limning o'rni	81
<i>B. Xusniddinova</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida loyihaviy tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirish	85
<i>Zulaykho Samatovna Ro'ziyeva</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki va yozma nutq ko'nikmalarini dars jarayonida rivojlantirish texnologiyasi	89
<i>Xudaybergenova Nawrizbiyke Qanat qizi</i>	
Sonlarni obrazlar bilan bog'lash orqali mantiqiy va ijodiy fikrlashni rivojlantirish metodikasi.....	92
<i>Kalekeeva Sarbinaz Turkmenbaevna</i>	
Methodology of Teaching English to Preschool Children	96
<i>Khurshida Tojimurodova</i>	
Malaka oshirish jarayonida yo'riqchilarning kasbiy kompetentligini takomillashtirishning ijtimoiy zaruriyati..	100
<i>Ch. B. Nalibayeva</i>	
O'qituvchilarning o'quvchilar bilan hamkorlik munosabatlari	103
<i>G'aniyeva Sayyora Saidmurod qizi</i>	
Falsafada haqiqatni izlash: empirizm va rasionallizmning o'rni.....	106
<i>Boymirzayeva Xurshida Sobirovna</i>	

Raqamli ta'lim muhitida boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun axborot bilan ishlashni o'rgatishning didaktik asoslari	110
Ismoilov Ravshan Yakubjon o'g'li	
An Evaluation of the Impact of The Theme-Based Approach on Young Learners' Speaking Development..	113
Khamraeva Gulchekhra Ibrakhimovna	
O'smirlar o'rtasida o'zaro hamkorlikni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar	118
Majidov Jasur Baxtiyarovich, Xolmatova Dilorom Vahobjon qizi	
Informatika fanini o'qitishda mobil dasturiy vositalaridan foydalanish imkoniyatlari	123
Jo'rayev Ilhom Isxoqovich	
Muqimiy asarlari vositasida talabalarda kitobxonlik tizimini rivojlantirishda innovatsion texnologiyalardan samarali foydalanish	126
Muxlisa Satriiddinova Muhitdinova	
Korpus lingvistikasida lingvostatistik tahlil metodi	132
Nuriddinov Abrorbek Sayfiddin o'g'li	
Bo'lajak o'qituvchilarni ruhlantirish va o'ziga bo'lgan ishonchini oshirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish	136
Umarova Feruzabonu Bobir qizi, Samandarova Dildora Javlon qizi	
Tizimli-faoliyatli yondashuv asosida umumpedagogik akt kompetentlikni shakllantirish muammosining nazariy-metodologik jihatlarini	139
Saloxiddinova Umidaxon Mansurjon qizi	
Nutqiy kamchiliklarni kamaytirishda o'yinlarning o'rni	143
Jabborova Oltinoy	
Matn bilan ishlash bosqichlari va ularning ingliz tilini o'rgatishdagi didaktik ahamiyati	146
Soliyev Umidjon Yulchivoyevich	
Ta'lim tizimini boshqarishda talabalar boshqaruvining qiyosiy tahlillari	150
Uzaqov Nomozali Hamdamovich	
Zamonaviy ta'lim muassasalarida pedagoglarning boshqaruv malakasini rivojlantirish yo'llari	153
Z. M. Zarifova	
Rossiya imperiyasining Surxon vohasi qishloq xo'jaligi va irrigatsiya tizimidagi siyosati tarixi	159
Abdurashidov Anvar Abdurashidovich	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari katta guruh tarbiyalanuvchilarini badiiy adabiyot bilan tanishtirish texnologiyalari	164
Axmadaliev Sidiqjon Yigitalievich	
Ota-onalarning ta'lim sifatiga ta'siri	167
Axmadqulova Ozodaxon Xamidullo qizi	
Surxon voxasi toponimlarining tarixshunosligi	170
Boboyeva Sitora Ro'zimaxmatovna	
O'zbek etnopedagogikasi rivojlanishining nazariy asoslari	174
Davlatova Shaxnozaxon Doniyor qizi	
Sihatgohlarda davolanuvchilar salomatligini saqlashda jismoniy tarbiya vositalaridan samarali foydalanish texnologiyalari	178
G'aniyev Suxrob Abduvali o'g'li, Ergashov Shoxrux Yusuf o'g'li	
Ikkinchi jahon urushi davrida Surxon vohasi ayollarining maorif va madaniyat sohasiga qo'shgan munosib hissalarini	183
Hakimova Muyassar Rashidovna	
Kitob mutolaasining pedagogik-psixologik asoslari	188
Il'yasova Dilshoda Akmal qizi	
O'zbekiston tarixini o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, Turkistondagi siyosiy jarayonlar, Turkiston muxtoriyati	191
Isaev Oybek Axmed o'g'li	
Boshlang'ich ta'limda ona tili fanidan mustaqil ishlarni tashkil etishda matnlar ustida ishlash metodikasi	195
Iskandarova Maftuna Quvondiq qizi	
Sinfdan tashqari tadbirlarda o'smir yoshdagi o'quvchilarning ijtimoiy tashabbuskorligini tarbiyalash metodi	199
Latipova Nigoraxon Isakovna, Ibraimov Xolboy Ibragimovich	
Tarixni o'rganishda yordamchi tarixiy fanlarning ahamiyati	202
Maxmatkulova Nozikoy Choriyevna	

Increasing the Efficiency of Economic Education Through Project-Based Educational Technologies	210
Nurmatova Maftuna Ilkxamovna	
Rassom O'rol Tansiqboyev asarlari vositasida maktabga tayyorlov guruhi bolalarini tabiat manzarasini chizishga o'rgatish.....	213
Po'latov Foziljon Usibjonovich	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida lingvistik kompetensiyasini rivojlantirishda raqamli ta'lim vositalarining o'rni.....	216
Qayumova Odinoxon Buvarayim qizi	
Milliy o'zlikni anglashni shakllantirishning pedagogik asoslari.....	219
Sa'dullayeva Sarvinov Ubadullo qizi	
Neyrodinamik gimnastikalar yordamida o'quvchilarning matematik tafakkurini rivojlantirish.....	223
Sanobar Ibragimovna Kenjayeva	
Talabalarni ma'naviy tarbiyalash diagnostikasi va korrektsiyasi	228
Saotmuradova Zebo Yuldash qizi	
Musiqiy-nazariy fanlarni o'qitishda axborot kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llashning xususiyatlari	232
Shukurova Nilufar Gayratovna	
Maktabgacha ta'lim direktori shaxsiy kompetensiyasini rivojlantirish bo'yicha ilg'or xorijiy tajribalardan foydalanish.....	237
Ravshanova Nargiza Norboyevna, Suvonova Sohiba Eshquvvat qizi	
Surxon vohasining ijtimoiy hayotida sog'lomlashtirish oromgohlarining o'rni	241
Tilovov Qorjov Bekbayevich	
O'quvchilarning ma'naviy immunologik tarbiyasini shakllantirishning ilmiy asoslari	248
Toshmamatova Shoxsanam Muzaffar qizi	
Theoretical Foundations, Essence, Content and Forms of Economic Education for Students of Grades 5-6 of Secondary Schools	251
Turakhanov Oybek Davlataliyevich	
Tarbiyachining shaxsiy fazilatlar va pedagogik mahorati	257
Usarova Muborak Xabibulla qizi, Abduraxmanova Matluba Kamoliddin qizi	
Boshlang'ich ta'limda kommunikativ yondashuvga asoslangan o'qitish metodlarini takomillashtirish usullari.....	260
Xoliqova Matluba Mardon qizi	
Xorijiy tillarni o'qitishning zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish jarayonini takomillashtirishning shakl, metod va vositalari	263
Xudoyqulova Sevara Yorqul qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ma'naviy tarbiyasida xalq pedagogikasi an'analaridan foydalanish	266
Yunusova Dildoraxon Xikmat qizi	
Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining tanqidiy fikrlashini rivojlantirish.....	270
Yusufaliyeva Gulnora Abdurahmonovna	
Способы и средства обучения ценности времени в младших классах (на уроках русского языка).....	275
Ниязова Хилола Хаят кизи	
Психологические, лингвистические и педагогические компоненты в раннем обучении иностранным языкам в эпоху цифровизации образования	278
Турдикулова Эъзозхон Эркинжон кизи	
5–7-sinflar ingliz tili darsliklaridagi muloqot matnlarining tahlili.....	281
Abdumurodova Dilnoza Azimjon qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining intellektual ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning mazmuni.....	284
Abduraxmonova Noila Nasim qizi	
Boshlang'ich ta'lim yo'nalishida tabiiy fanlar nazariyasi va metodikasi fani rivojlanish tarixi	289
Abduraxmonov Zaribjon Mansurovich, Umaraliyeva Baxtilaxon Raxmonali qizi, G'ofurova Zarnigorxon Shuxratovna	
Informatika darslarida o'quvchilarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning nazariy asoslari	293
Ahmadova Kamola Ahmad qizi	
Methodology for Increasing the Efficiency of Training 10–12-Year-Old Tennis Players	297
Akhmedova N. I.	
Musiqqa ta'limi yo'nalishi talabalarida ingliz tili fani doirasida kasbiy-muloqotni rivojlantirish tamoyillari	301
Ashurova Zulayxo Erkinovna	

Pedagogik oliy ta'limda "tasviriy faoliyatga o'rgatish metodikasi" modulini o'qitishning pedagogik va metodik xususiyatlari.....	306
Boliyeva Lola Shukurovna	
O'zbek tilida rang bildiruvchi leksik birliklarning tarixiy-etimologik tahlili.....	309
Rahmon Ernazarov	
Maktabgacha ta'limda kompyuter texnologiyalari orqali bolalarning intellektual rivojlanishini ta'minlash	313
G'ulomova Muxlisa Ulug'bek qizi	
Maktabgacha ta'lim muassasasida huquqiy tarbiyani amalga oshirish yo'llari	317
Karimova Umida Sharopovna	
Raqamli ta'lim muhitini shakllantirish asosi sifatida kichik maktab o'quvchilariga informatika va axborot texnologiyalarini o'qitishning o'quv-uslubiy ta'minoti.....	322
Mamajanov Raxmatilla Yakubjanovich, Aliyev Mahmud Muso o'g'li	
Использование личностно-ориентированных образовательных технологий в дошкольном образовании	327
Мирзатова Гулшода Худойбердиевна	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida rivojlantirish mohiyati.....	332
Najmiddinova Saodat Abduvohid qizi	
Ta'lim jarayonida mozaika texnologiyasi asosida bo'lajak o'qituvchilarning intellektual kompetentligini rivojlantirish.....	335
O'rinov Rustambek Yoqubjonovich	
Oilaviy munosabatlarga ijtimoiy-psixologik ta'sirlar va ularning ahamiyati	340
Otanazarova Muhayyo Uktamova	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari sharoitida bolalarning harakat faoliyatini maqsadli rivojlantirish texnologiyasi	344
Radjapova Gulbahor Mamatraimovna	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarda refleksiv ko'nikmalarini shakllantirish metodik muammo sifatida...	348
Raxmonova Iroda Samijonovna	
Voleybol sport seksiya mashg'ulotlarini tashkil etishda ishlab chiqilgan ilmiy-metodik dastur va anketa so'rovi natijalari tahlili	352
Sulaymonov Jahongir Solijonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining adabiy va nutqiy kompetensiyalarni rivojlantirishda interfaol va kollaborativ metodlar qo'llanilishi	361
Temirova Iqbol Sadriddinovna	
Zamonaviy gumanitar bilimlarda "axborot kompetentligi" tushunchasining tarixiy-mantiqiy tahlili.....	365
Xoshimova Xulkaroy Xoshimjon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning o'quv-bilish faolligini rivojlantirishda bolalar adabiyotidan foydalanish metodikasini takomillashtirish.....	369
Yuldoshova Mehriniso Ochilidievna	
Gumanitar fanlarda milliy folklardan foydalanishning ahamiyati.....	372
Abduxakimova Maxfuza Abduraxmonova	
Методика усовершенствования коммуникативной толерантности детей в процессе изучения русского языка и литературы в начальных классах	376
Тошматова Мукаррам Джумановна, Дадаева Фируза Акрамовна	
Психологические, лингвистические и педагогические компоненты в раннем обучении иностранным языкам в эпоху цифровизации образования	380
Турдикулова Эъзозхон Эркинжон кизи	
Формирование коммуникативных умений учащихся младших классов средствами филологических наук	383
Хожиева Малика Хусниддиновна	
The Formation of Syntactic Paradigmatics	388
Turdiyeva Nilufar Anvarovna	
Oliy ta'limda zoologiya fanini innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish.....	391
Xonnazarova Mamlakat To'liqinova	
O'zbek kurashchilarining kurash usullari va taktik harakatlarini o'zlashtirish darajalari.....	395
Qon'irbaev Dastan	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida atrof olamga nisbatan mas'uliyatliklikni takomillashtirish mexanizmi	399
<i>Abdulhakimova Fotima Turduqil qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar kreativ fikrlashini rivojlantirishning pedagogik-psixologik qonuniyatlari	403
<i>Abdusattorova Umida Abdusamat qizi</i>	
Raqamli dasturiy vositalari asosida organik kimyo fanini o'qitish jarayonini tashkil etish yo'nalishlari	406
<i>Ametova Guljamila Elbrusovna</i>	
Fanlararo aloqadorlik asosida tayanch kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari...	410
<i>Babayeva M. A.</i>	
Rahbarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishni boshqarish chora-tadbirlari.....	413
<i>Bagmatov Davlatjon</i>	
Rivojlanayotgan davlatlarda ota-ona va farzand munosabatlari.....	418
<i>Bobojonova Nazira Merganboy qizi</i>	
Huquqiy fanlarni innovatsion o'qitish usullarining afzalliklari	422
<i>Dauletbaeva Jadiraxan Aliy qizi</i>	
Ona tili o'qituvchilarining nutqi bilan bog'liq muammolar va unga doir yechimlar	426
<i>G'. Do'stmurodov</i>	
Barqaror rivojlanish kontekstida maktabgacha ta'lim: bolalarda ekologik ongni shakllantirish.....	430
<i>Hoshimova Dilnoza Boymirzoyevna</i>	
Duduqlanishni bartaraf etishda kompleks yondashuv	433
<i>Ibroximova O'g''iloy Inomjon qizi</i>	
Transformatsiya-lashayotgan jamiyatda yoshlarning shaxsiy resurslari va psixologik barqarorligi	437
<i>Irisbayeva Qunduzxon</i>	
Talabalarda kasbiy kreativlik ko'nikmalarini shakllantirish samaradorligi va uning natijalari	440
<i>Ismanova Ma'mura Abdumo'minovna</i>	
Maktabgacha yoshdagi serebral falajli bolalarda nutq va motorikani rivojlantirish	444
<i>Isodullayeva Iqboloy Sodiqjonovna</i>	
Talabalarining intellektual-kognitiv salohiyatini rivojlantirishda kredit-modul tizimining pedagogik jihatlari ..	447
<i>J. Otepbergenov</i>	
Yashil suvo'tlar (Chlorophyta) bo'limini o'qitish metodikasi	451
<i>M. N. Xayitova</i>	
Bo'lg'usi pedagoglarda empatik kompetensiyalarni rivojlantirish: zamonaviy yondashuvlar va amaliy strategiyalar	457
<i>Mambetkarimova Indira Polatbaevna</i>	
An Analysis of the Present-Day use of English Folklore in Education.....	460
<i>Maxsudaliyeva Ranokhon Bakhodir qizi</i>	
Yoshlarda kasbiy motivatsiyani shakllantirishning psixologik xususiyatlari	463
<i>Mirzaxmatova Sayyora Saydaxmatovna</i>	
Kasbiy kompetensiya tushunchasi va uning mohiyati	466
<i>Mirzayeva Faroxat Odiljonovna</i>	
Boshlang'ich sinfdan matematika o'qitishni tashkil qilish shakllari	471
<i>Norquvatova Diyora Davron qizi</i>	
Zamonaviy ta'limda inklyuziv yondashuvlar: o'qituvchilarning kasbiy tayanchlarini takomillashtirish.....	475
<i>Olimova Nodirabegim Ibrohimjon qizi</i>	
Jadidlar ta'lim orqali jamiyatni o'zgartirishga intilganlari, ularning maqsadlari va erishilgan natijalar.....	479
<i>Omonov Asliddin Sunnatovich</i>	
O'zbek tilida rang bildiruvchi leksik birliklarning tarixiy-etimologik tahlili.....	481
<i>Rahmon Ernazarov</i>	
Boshlang'ich ta'lim – inson kamolotining ilk poydevori!	485
<i>Ravshanova Ra'no Raup qizi</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyasini shakllantirishda zamonaviy raqamli texnologiyalardan foydalanish	489
<i>Saidova Dilnoza Baxtiyor qizi</i>	
Mental arifmetika orqali bolalar intellektini rivojlantirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	493
<i>Saydaliyeva Umidabonu Sharifjon qizi</i>	
Innovatsion ta'lim sharoitida boshlang'ich sinf ona tili darslarining samaradorligini oshirish muammosi	496
<i>Sharipova Sevara Erkin qizi</i>	
CEFR doirasida arab tilida yozma nutq kompetensiyasini baholash mezonlari va amaliy usullar	499
<i>Sindarova Malika Aziz qizi</i>	

VARK ta'lim modelining pedagogik oqibatlari	503
<i>Temirova Mushtariybonu</i>	
Kasbiy rivojlanish soatlarida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining metodik tayyorgarligini rivojlantirish	507
<i>Temirova Rushana Ravshan qizi, Nishonova Durdona Olimjon qizi</i>	
Teaching on Empty: Burnout Challenges in Elt Classrooms	511
<i>Usmanova Nilufar Xasan qizi</i>	
Ona tili ta'limini tashkil etish jarayonining ilmiy-nazariy tendensiyalari	514
<i>Uzoqova Maftuna Abdirazzoqovna</i>	
Критическое мышление в контексте эмоционального интеллекта	518
<i>Нажмудинова Мадина Халимовна</i>	
Реформа образовательной системы для повышения качества и доступности образования, как одна из целей устойчивого развития	521
<i>Аскарова Ф. А.</i>	
Yengil atletika sport turida uzunlikka sakrovchilarni mashg'ulot jarayonida tezkor-kuch sifatlarini rivojlantirish uslubiyati	528
<i>Ro'zmetov Rasul Tangirberganovich</i>	
Nutq – ijtimoiy taraqqiyot omili sifatida: maktabgacha yoshdagi bolalarda shakllanish bosqichlari va yondashuvlar	532
<i>Sharipova Guzal Sodiqovna, Xabibullayeva Maftunaxon Vaxobjon qizi</i>	
Maktabga tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarida multimedia vositalari orqali nutq madaniyatini shakllantirish modeli	535
<i>Abduvaliyeva Farida Salimjon qizi</i>	
Yoshlarni ijtimoiy-pedagogik hamkorlikda tarbiyalash tendensiyalari	539
<i>Abirova Umida Nazarovna</i>	
Tanqidiy fikrlash: tushunchasini tahliliy idrok etish	543
<i>Akabiroya Mexriniso Baxtiyorovna</i>	
Nutq nuqsoniga ega bolalar diqqat xususiyatlari	547
<i>Akbarova Ziyoda Qurbonjon qizi</i>	
Milliy tarbiya asoslari fanini o'qitishning amaliyotdagi holati	550
<i>Alisher Tursunov</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatiga ta'sir etuvchi asosiy omillar va ularni bartaraf etish yo'llari	554
<i>Beketov Nurseit Alijan o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining atrof-muhitga ekologik munosabatini oshirishda ekskursiya mashg'ulotlarini o'tkazishda raqamli texnologiyalarning o'rni	558
<i>Bovanova Umida Abduvahabovna, Meliqulova Oybahor Farhod qizi</i>	
Neyropedagogika va zamonaviy ilmiy yondashuvlar	564
<i>Duschanova Nilufar Sabirbayevna</i>	
O'yin texnologiyasi asosida bolalarda muloqot madaniyatini rivojlantirish	567
<i>Eshmuratova Gauxar Maxsudovna</i>	
Maktabga tayyorlov guruhi bolalarida konstruksiyalashga oid ko'nikmalarni shakllantirish	570
<i>Eshonqulova Ma'suda Xabibovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlantirish markazlaridagi ta'limiy faoliyatlarni kuzatish va tahlil qilish metodikasi	573
<i>Fayziyeva Mabudaxon Muxammadjonovna</i>	
Duduqlanuvchi bolalar nutqini rivojlantirishda logopedik texnologiyalarning o'rni	576
<i>Mahkamova Umida Abdusattorovna</i>	
Kurash mashg'ulotlarining o'quvchilarni axloqiy tarbiyalashdagi roli: an'anaviy sportning pedagogik imkoniyatlari	579
<i>Muratov Muzaffar Shermanovich</i>	
Autizm sindromli bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashda muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishda korreksion ishlar	582
<i>Nabiyev Ravshanjon Shavkatjon o'g'li</i>	
Sharq ma'rifatparvarlari va ularning gender tengligi haqidagi qarashlari	586
<i>Norimonova Gulmira Ulug'bek qizi</i>	
Sport vositasi orqali yoshlar o'rtasida ekstremizmning oldini olish yo'llari va mexanizmlari	589
<i>Nosirova Dilnoza Sobirovna</i>	

Sportchilarning individual funksional xususiyatlariga asoslangan mashg'ulot yuklamalarini optimallashtirish yo'llari	593
Olimov Shahobiddin Maribboy o'g'li, Sulaymonova Maktuba Xusan qizi	
Kasbiy sifatlarini takomillashtirishda raqamli texnologiyalar foydalanish	597
Otanazarova Mohira Xamidbekovna	
Biologiya fanining ta'limdagi o'rni va o'qitishdagi muammolar	601
Pulatova Elnora Kadirovna	
Boshlang'ich sinf darsliklaridagi antroponimlarning funksional, leksik, semantik, morfologik tadqiqi	606
Qarshiyeva Gulbahor Shamil qizi	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarda refleksiv ko'nikmalarni shakllantirish metodik muammo sifatida ..	609
Raxmonova Iroda Samijonovna	
Professional Standards for Pre-Service Teachers	613
Sardor Rakhmanov	
Ta'limni raqamlashtirish sharoitida bo'lajak texnologiya o'qituvchilarini kasbiy faoliyatga tayyorlashning pedagogik imkoniyatlari	619
Sayidova Muxtaram Xamidullayevna	
Ingliz tilini o'rgatishda multimodal yondashuv asosida ta'limiy videolardan foydalanish strategiyasi	623
Solijonova Mohlaroyim Abdumalik qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini matn ustida ishlash ko'nikmalarini shakllantirishda interfaol metodlardan foydalanish	628
Sotiboldiyeva Shoxista Jaloliddin qizi, Shodmonqulova Sevara Rahmonqul qizi	
O'quv-tarbiyaviy vaziyatlarni loyihalashtirish asoslarida talabani tarbiyaviy jihatlarini takomillashtirish ..	632
Temirov Ma'ruf Shuhrat o'g'li	
Tikuv buyumlarini konstruksiyalash va modellashtirishning avtomatlashtirilgan tizimlari fani orqali talabalarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning didaktik imkoniyatlari	638
Umarova Fotima Abduraximovna	
Bo'lajak o'qituvchilarda xalq pedagogikasi vositasida milliy xarakter xususiyatlarini shakllantirish omillari	641
Usmonova Muattar Bahadirjonovna, Hasanboyeva Kamola Dilmurod qizi	
Raqamli ta'lim texnologiyalarning bugungi kunda ta'lim sohasidagi qo'llanilishi	647
Xamroyeva Madina Dadajonovna, Umarov Husan Lazizi o'g'li	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni boshqarishni takomillashtirish	650
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna, Li Zin Bo	
Geografiya ta'lim yo'nalishi talabalarini o'qitish metodikasi va kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishga oid tadqiqot ishlarining tahlili	655
Xodjaniyazova Shoxsanam Ergash qizi	
O'tkir Hoshimovning "Tushda kechgan umurlar" romanida inson va uning ruhiyati	660
Xolmatova Ro'zixon Akmaljon qizi	
Talabalarda liderlikni shakllantiruvchi ijtimoiy-pedagogik omillar	663
Xoshimova Muazzamxon Zaynalobidinovna	
Creative Games and Project-Based Learning in Physics Lessons	666
Yorqinbek Abduraimjanovich Mamatokhunov	
Теоретические основы и практическое применение компетентного подхода в обучении физике	670
Абдулхаким Хакимов	
Роль инклюзивной игровой деятельности в социальной адаптации детей с инвалидностью дошкольного возраста	673
Плиева Руслана Владимировна	
"Beruniy asri" yoxud Beruniyning xarizmatik qobiliyati va uning boqiy ilmiy merosi	676
Saifnazarov Ismoil, Sultonov Tursinboy	
Значение наблюдения и педагогической диагностики в инклюзивном образовании	682
Тургунова Нилуфар Абдусаломовна	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning ekologik dunyoqarashini shakllantirish texnologiyalari	685
Xaydarova Shaxlo Narzullayevna, Azimova Gulmira Xayrullayevna	
Диалог культур в рассказе "Келинка" галины ширяевой: гендерная и этнокультурная перспектива ..	689
Чернова Татьяна Алексеевна	
Ijtimoiy va gumanitar fanlarning pedagogik ahamiyati: Xo'ja Vali avlodlari misolida	692
Umurov Sharif Rajabovich	

Raqamli ta'lim sharoitida talabalar mustaqil tayyorgarligini rivojlantirishning ilmiy-metodik asoslari: didaktik yondashuvlar va ilg'or ilmiy modellarning tahlili.....	695
Umarova Zaxro Abduraxim qizi	
Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlarni o'qitishda innovatsion yondashuvga oid dolzarb masalalar	701
Sharofat Juraqulova Baxtiyorovna	
Bo'lajak ingliz tili mutaxassislarining sun'iy intellekt kompetensiyasi.....	704
Ibragimova Hilola Bahodirjon qizi	
Oliy ta'lim muassasalari talabalari orasida kurash sport turini keng rivojlantirish	709
Ochilov Elbek Olimovich	
Muhandislik grafikasi ta'limida talabalarining grafik ishlarni bajarish ko'nikmalarini rivojlantirish.....	712
Ashirboyev A. O., Muxamedjanova G. J.	
Futbol mashg'ulotlarida o'quvchilarda jamoaviy ruhni pedagogik usullar bilan rivojlantirish	715
Axmedjanov Shuhrat Boltayevich	
Boshlang'ich sinf ona tili ta'limida nutqiy va lingvistik kompetensiyalarini shakllantirish	718
Bamullayeva Shodiyona Nasrullo qizi	
Umumiy o'rta ta'lim o'quv dasturlarining sifat va samaradorligini oshirishning nazariy hamda ilmiy asoslari	721
Esanov Muzaffar Xoshimovich	
Bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash texnologiyalari	726
Eshmuminova Dilshoda Iskandarovna	
Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida pedagogik yondashuvlarning roli	730
Jumanova Iroda Shokirjon qizi	
Arab xattotlik san'atining rivojlanishi.....	733
Mamarajabov Mirqosim Ramazon o'g'li	
Educational Effectiveness of the Question-and-Answer Technique in Working With English Texts	737
Muradulloyeva Sevinch Soxibjon qizi	
Boshlang'ich sinf matematika va geometriya darsliklarida STEAM yondashuvi asosida o'qitishning imkoniyatlari.....	740
Nazarova Shahzoda	
Boshlang'ich ta'lim o'quv jarayoniga sun'iy intellektni tatbiq etishning metodik asoslari (sinfidan tashqari ishlar misolida)	744
Nigmatullayeva Matluba Izatullo qizi	
Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarining o'quvchilarda ijtimoiy faollikni shakllantirishdagi pedagogik imkoniyatlari	748
Normaxmatov Ilhom Zayniddinovich	
Boshlang'ich ta'lim sifatini oshirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining imkoniyatlari.....	751
Qurbonov Sanjar Rajabboyevich	
Sportchi salomatligini baholashda zamonaviy texnologiyalar.....	754
Samandarov A. X.	
Sport tashkilotlari uchun marketing, e-marketingning foydalari	758
Samatov Javlonbek Abdukayumovich	
Futbol o'yinlari orqali o'quvchilarda jismoniy tarbiya pedagogikasining ahamiyati	762
Sattarov Qarshiboy Norqulovich	
Kichik maktab yoshidagi bolalarda lingvistik kreativ intellektni shakllantirishning pedagogik shartlari	765
Shodiyev Rizamat Davronovich, Jabborova Maftuna Komil qizi	
Ota-onalar bilan samarali hamkorlikni tashkil etishda direktorning strategik yondashuvi.....	770
Tog'ayeva Shahnaza Shavkatovna	
Maktabgacha ta'lim muassasalarida musiqa tinglash	774
Xodjayeva Nilufar Latipovna	
Talabalarda kitobxonlik madaniyatini targ'ib qilish orqali sog'lom fikrlarni shakllantirish masalasi.....	778
Xudayberganova Nargisa Qurbonbayevna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining tafakkurini rivojlantirishda interfaol metodlarning ahamiyati	782
Kursanova Marjona Baxtiyor qizi	
Sun'iy intellekt – bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilari ta'limini modernizatsiya qilish vositasi sifatida	785
Yoqubaliyeva Dilafruz Payzidin qizi	
Tibbiy pedagogika: kasbiy ta'limda sog'lom turmush tarzi shakllantirishning psixopedagogik asoslari.....	788
Ziyatov Muhammad Namazovich	
Интерактивное обучение в развитии личности и критического мышления студентов	792
Рысова Галия Байбулатовна	

BO'LAJAK TARBIYACHILARNI INNOVATION PEDAGOGIK FAOLIYATGA TAYYORLASH TEKNOLOGIYALARI

Eshmuminova Dilshoda Iskandarovna

Navoiy davlat universiteti

“Ta’lim tarbiya nazariyasi va metodikasi” mutaxassisligi

2-bosqich magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash texnologiyasining nazariy asoslari va amaliy jihatlari chuqur yoritilgan. XXI asr sharoitida ta'lim tizimi oldida turgan dolzarb vazifalardan biri – pedagogik kadrlarning innovatsion salohiyatini rivojlantirish, ularni zamonaviy pedagogik texnologiyalar va metodikalarni samarali qo'llashga tayyorlash hisoblanadi. Bo'lajak tarbiyachilarda innovatsion fikrlash, ijodkorlik, kasbiy refleksiya, raqobatbardoshlik va moslashuvchanlik kabi kompetensiyalarni shakllantirish innovatsion pedagogik faoliyatning ajralmas tarkibiy qismlaridan biridir. Maqolada innovatsion pedagogik faoliyat tushunchasi, uning xususiyatlari, pedagogik jarayonlardagi ahamiyati, bo'lajak tarbiyachilarni tayyorlash jarayonida qo'llaniladigan pedagogik texnologiyalar (modulli o'qitish, interfaol metodlar, loyihaviy faoliyat, muammoli o'qitish, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari) hamda samaradorlik mezonlari batafsil tahlil etilgan. Shuningdek, xorijiy va mahalliy tajriba asosida innovatsion pedagogik faoliyatni rivojlantirish strategiyalari va istiqbollari ham o'rganilgan. Maqolada keltirilgan ilmiy tahlillar va metodik tavsiyalar bo'lajak tarbiyachilarni zamonaviy talablarga mos holda tayyorlashda nazariy va amaliy asos bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash, tayyorlash texnologiyasi, innovatsion pedagogika, innovatsion faoliyat, kasbiy kompetensiya, pedagogik texnologiya, innovatsion fikrlash va ijodiy qaror qabul qilish, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, raqobatbardoshlik va moslashuvchanlik.

Abstract: This article comprehensively examines the theoretical foundations and practical aspects of the technology for preparing future educators for innovative pedagogical activities. In the context of the 21st century, one of the most pressing tasks of the education system is to develop the innovative potential of teaching staff and prepare them to effectively apply modern pedagogical technologies and methodologies. The formation of competencies such as innovative thinking, creativity, professional reflection, competitiveness, and adaptability in future educators is an integral part of innovative pedagogical activity. The article provides a detailed analysis of the concept of innovative pedagogical activity, its characteristics, significance in the pedagogical process, and the pedagogical technologies used in the training process of future educators (modular teaching, interactive methods, project-based learning, problem-based learning, information and communication technologies), as well as the effectiveness criteria of such activities. Furthermore, the strategies and prospects for the development of innovative pedagogical activities based on both international and local experiences are explored. The scientific analyses and methodological recommendations presented in the article serve as a theoretical and practical basis for preparing future educators in accordance with modern educational requirements.

Key words: preparation of future educators for innovative pedagogical activity, training technology, innovative pedagogy, innovative activity, professional competence, pedagogical technologies, innovative thinking and creative decision-making, information and communication technologies, competitiveness and adaptability.

Аннотация: В данной статье всесторонне раскрываются теоретические основы и практические аспекты технологии подготовки будущих воспитателей к инновационной педагогической деятельности. В условиях XXI века одной из актуальных задач системы образования является развитие инновационного потенциала педагогических кадров, их подготовка к эффективному применению современных педагогических технологий и методик. Формирование у будущих воспитателей таких компетенций, как инновационное мышление, креативность, профессиональная рефлексия, конкурентоспособность и адаптивность, является неотъемлемой частью инновационной педагогической деятельности. В статье подробно анализируются понятие инновационной педагогической деятельности, её особенности, значение в педагогическом процессе, педагогические технологии, применяемые в процессе подготовки будущих воспитателей (модульное обучение, интерактивные методы, проектная деятельность, проблемное обучение, информационно-коммуникационные технологии), а также критерии эффективности данной деятельности. Также изучаются стратегии и перспективы развития инновационной педагогической деятельности на основе зарубежного и отечественного опыта. Приведённые в статье научные анализы и методические рекомендации служат теоретической и практической основой для подготовки будущих воспитателей в соответствии с современными требованиями.

Ключевые слова: подготовка будущих воспитателей к инновационной педагогической деятельности, технология подготовки, инновационная педагогика, инновационная деятельность, профессиональная компетентность, педагогические технологии, инновационное мышление и творческое принятие решений, информационно-коммуникационные технологии, конкурентоспособность и адаптивность.

KIRISH

XXI asrda jamiyat taraqqiyotining barcha jabhalarida sodir bo'layotgan tub o'zgarishlar ta'lim tizimi oldiga ham yangidan-yangi vazifalarni qo'yimoqda. Globallashuv, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining jadal rivojlanishi, raqobatbardosh kadrlar tayyorlash zarurati ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlarning ahamiyatini keskin oshirmoqda. Ayniqsa, maktabgacha ta'lim tizimi ham zamonaviy taraqqiyotdan chetda qolmasligi, bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash jarayoni tubdan yangilanishini taqozo etadi.

Innovatsion pedagogik faoliyat – bu pedagogik faoliyatning zamonaviy shakli bo'lib, u o'qitish va tarbiyalash jarayonida yangicha metod va texnologiyalarning qo'llanilishi, ta'limning interfaollik, ijodkorlik va kasbiy moslashuvchanlik kabi elementlari bilan boyitilishi orqali tavsiflanadi. Bo'lajak tarbiyachilar ushbu faoliyatda muvaffaqiyat qozonishlari uchun ularda innovatsion fikrlash, kasbiy refleksiya, ijodiy muammolarni hal qilish, jamoa bilan ishlash, zamonaviy axborot-kommunikatsiya vositalaridan unumli foydalanish kabi muhim kompetensiyalar shakllantirilishi lozim. Bugungi kunda pedagogik kadrlarni tayyorlash tizimida o'ziga xos yondashuvlarni ishlab chiqish zarurati paydo bo'lmoqda. Bo'lajak tarbiyachilarni nafaqat an'anaviy nazariy bilimlar, balki amaliyotda qo'llashga mo'ljallangan innovatsion pedagogik texnologiyalar yordamida tayyorlash orqali ularning kasbiy mahoratini oshirish mumkin. Jumladan, modulli o'qitish, loyiha asosida o'qitish, muammoli ta'lim, interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish orqali talabalarda amaliy ko'nikma va malakalar shakllantiriladi.

Maktabgacha ta'lim tizimida zamonaviy bolalar uchun tarbiyachilarning nafaqat bilimdon va tajribali, balki ijodiy fikrlovchi, moslashuvchan va tashabbuskor bo'lishi muhim hisoblanadi. Shu sababli bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash texnologiyasi mazmunan chuqur, metodik jihatdan pishiq va amaliyotga yo'naltirilgan bo'lishi talab etiladi. Ushbu maqolada bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash texnologiyasining nazariy asoslari, mazmuni, metodik yondashuvlari, samaradorlik mezonlari va ilg'or tajribalar asosida shakllantirish yo'llari atroflicha tahlil qilinadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Innovatsion pedagogik faoliyat tushunchasi ta'lim jarayonida yangicha metod, shakl, vosita va texnologiyalarni qo'llash, o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish, ularni yangicha fikrlashga o'rgatish kabi elementlarni o'z ichiga oladi. A.V. Xutorskoy (2003), V.I. Andreev (2004) va M.V. Klarin (2000) o'z tadqiqotlarida innovatsion faoliyatning nazariy asoslarini ishlab chiqqan bo'lib, innovatsion yondashuv o'quv jarayonining ijodiy xarakterini kuchaytirish, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirish zarurligini ta'kidlaydi. Bo'lajak tarbiyachilarning innovatsion faoliyatga tayyorlanishida kompetensiyaga asoslangan yondashuv muhim o'rin tutadi. V.V. Serikov (1999), Sh.A. Alimov (2018), M. Jo'raev (2016) va S. Niyozova (2020) o'z asarlarida kompetensiyaviy yondashuv asosida kasbiy tayyorlik, ijodkorlik, innovatsion fikrlash, kommunikativ va reflektiv ko'nikmalarni shakllantirish mexanizmlarini ishlab chiqqanlar.

Pedagogik jarayonda zamonaviy ta'lim texnologiyalari, axborot-kommunikatsiya vositalari va interaktiv metodlarning qo'llanilishi bo'lajak tarbiyachilar tayyorgarligini yanada samarali tashkil etishga xizmat qiladi. J. Dewey (1938), E. Rogers (1995), H. Gardner (2000) asarlarida innovatsion ta'lim texnologiyalarining o'quvchilar fikrlash doirasini kengaytirishi, muammoli vaziyatlarda mustaqil qaror qabul qilish salohiyatini shakllanti-

rishi e'tirof etiladi. O'zbekistonlik olimlar ham ushbu masalaga alohida e'tibor qaratib, pedagogik innovatsiyalarni joriy qilish, kasbiy faoliyatga tayyorlashning zamonaviy metodlarini ishlab chiqishga o'z hissasini qo'shmoqda. A. Abduqodirov (2017), Z. Normatova (2015), S. Akramova (2019) tadqiqotlarida innovatsion yondashuv asosida bo'lajak tarbiyachilarni tayyorlashda pedagogik sharoitlar va metodik ta'minot tizimi tahlil qilinadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash texnologiyasini ishlab chiqish va uning samaradorligini baholashga qaratildi. Tadqiqot metodologiyasi zamonaviy pedagogik nazariyalar, innovatsion yondashuvlar, shaxsga yo'naltirilgan va kompetensiyaviy ta'lim konsepsiyalariga asoslandi. Tadqiqotda bo'lajak tarbiyachilarni kasbiy tayyorlashda innovatsion pedagogik faoliyatning o'rni, uning mazmuni, shakl va metodlari tahlil qilindi. Shu asosda ularni amaliyotda joriy etishning imkoniyatlari o'rganildi va eksperimental tadqiqot orqali tekshirildi. Tadqiqotning asosiy maqsadi – innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash jarayonining samaradorligini oshirishga xizmat qiluvchi pedagogik texnologiyani ishlab chiqish va uning natijadorligini aniqlashdan iborat bo'ldi. Tadqiqotning obyekti sifatida bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy tayyorlash jarayoni, predmeti sifatida esa ularni innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash texnologiyasi tanlandi.

Tadqiqotda quyidagi usullar majmuasidan foydalanildi: Nazariy tahlil usullari: mavzuga oid ilmiy adabiyotlar, normativ hujjatlar, ilg'or tajribalar, dissertatsiya ishlarini o'rganish, taqqoslash va tahlil qilish. Empirik usullar: so'rovnoma, suhbat, pedagogik kuzatuv, diagnostika, test va amaliy mashg'ulotlar orqali ma'lumotlar yig'ildi. Eksperimental usullar: ishlab chiqilgan texnologiyani tajriba-sinov asosida amaliyotda qo'llash va natijalarini baholash. Statistik usullar: olingan natijalarni matematik-statistik usullar yordamida tahlil qilish va ilmiy asoslangan xulosalar chiqarish.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot uch bosqichda amalga oshirildi. Tayyorlov bosqichida mavzuga oid ilmiy adabiyotlar o'rganildi va diagnostik tekshiruvlar o'tkazildi. Eksperimental bosqichda ishlab chiqilgan innovatsion tayyorlash texnologiyasi tajriba guruhida qo'llanildi. Yakuniy bosqichda esa natijalar umumlashtirildi, tahlil qilindi va xulosalar ishlab chiqildi. Tadqiqot davomida shaxsga yo'naltirilgan yondashuv, faoliyatga asoslangan ta'lim, kompetensiyaviy yondashuv va innovatsion pedagogik texnologiyalar konsepsiyalari asos qilib olindi. Ayniqsa, amaliy mashg'ulotlar, interaktiv metodlar, loyiha usullari, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish va refleksiya mexanizmlari asosiy metodik vosita bo'ldi. Natijada, innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlashning ilmiy-metodik asoslari ishlab chiqildi hamda uning samaradorligi eksperimental tarzda tasdiqlandi. Mazkur tadqiqot bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash texnologiyasini ishlab chiqish, uning mazmuni, shakllari va usullarini ilmiy asoslash hamda samaradorligini baholash maqsadida olib borildi.

Tadqiqotning metodologik asoslari chuqur nazariy tadqiqotlar, amaliy tajribalar va eksperimental ishlanmalarni o'z ichiga oldi. Tadqiqot zamonaviy pedagogika, innovatsion ta'lim va shaxsiy rivojlanish nazariyalari asosida olib borildi. Quyidagi yondashuvlar tadqiqot metodologiyasining asosini tashkil etdi:

- tizimli yondashuv – pedagogik jarayonni yagona uzviy tizim sifatida tahlil qilish va barcha tarkibiy qismlar (maqsad, mazmun, metod, shakl, natija) o'zaro bog'liqligini hisobga olish;
- kompetensiyaviy yondashuv – kasbiy tayyorgarlik jarayonida zarur bo'lgan bilim, ko'nikma, malaka va shaxsiy sifatlarning uyg'un rivojlanishini ta'minlash;
- innovatsion yondashuv – ta'lim jarayoniga zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish, kreativ fikrlash va yangilikka ochiqlikni rivojlantirish;
- shaxsga yo'naltirilgan yondashuv – har bir talabaga individual yondashish, uning ehtiyojlari, qobiliyatlari va shaxsiy rivojlanishini hisobga olish.

Ushbu yondashuvlar asosida bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash texnologiyasi ishlab chiqildi va tadqiqot davomida qo'llanildi.

Tadqiqot davomida bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlashning hozirgi holati, mavjud imkoniyat va kamchiliklar, shuningdek, ishlab chiqilgan tayyorlash texnologiyasining samaradorligi tahlil qilindi. Ushbu bosqichda eksperimental va nazorat guruhlari ishtirokida olib borilgan tajriba-sinov ishlari asosida asosiy natijalar aniqlandi. Tadqiqot boshida bo'lajak tarbiyachilarning innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlik darajasi bo'yicha dastlabki diagnostika o'tkazildi. Kuzatuvlar va so'rovnomalar natijasida quyidagi holatlar aniqlandi:

- innovatsion pedagogik bilimlarning yetarlicha shakllanmagani;
- innovatsion fikrlash va ijodiy qaror qabul qilish ko'nikmalarining sustligi;
- axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish malakalarining cheklanganligi;
- kasbiy kompetensiyalarning rivojlanishida uzilishlar mavjudligi;
- innovatsion faoliyatga nisbatan ishonchsizlik va ehtiyotkorlik kuzatildi.

Ushbu holat bo'lajak tarbiyachilarni zamonaviy pedagogik faoliyatga tayyorlashda yangi yondashuv va metodlarni joriy etish zarurligini ko'rsatdi.

Tajriba-sinov ishlari davomida innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlash texnologiyasi ishlab chiqildi va amaliyotda qo'llandi. Unda quyidagi elementlar asosiy o'rin oldi:

- interaktiv mashg'ulotlar va amaliy loyihalar tashkil etish;
- AKT vositalaridan keng foydalanish;
- muammoli vaziyatlarni tahlil qilish va yechim topish bo'yicha mashqlar;
- ijodiy fikrlash va innovatsion g'oyalarni ishlab chiqish bo'yicha treninglar;
- o'z-o'zini tahlil qilish va refleksiya mashg'ulotlari.

Eksperimental guruhda dars jarayonlariga innovatsion texnologiyalarni joriy etish natijasida quyidagi o'zgarishlar kuzatildi:

- kasbiy kompetensiyalar shakllanish darajasi nazorat guruhiga nisbatan sezilarli oshdi;
- talabalarning innovatsion fikrlash va ijodiy qaror qabul qilish ko'nikmalari ancha rivojlandi;
- AKTdan foydalanish malakalari mustahkamlandi;
- raqobatbardoshlik va moslashuvchanlik sifatleri shakllana boshladi;
- talabalarda innovatsion faoliyatga nisbatan ijobiy motivatsiya paydo bo'ldi.

Eksperimental va nazorat guruhlarining yakuniy ko'rsatkichlari statistik usullar orqali tahlil qilindi. Natijalarning ishonchligini aniqlash uchun Student–Fisher kriteriyalaridan foydalanildi. Tahlil natijalari eksperimental guruhda ishtirok etgan talabalarda sezilarli o'sishni ko'rsatdi. Nazorat guruhida esa o'zgarishlar ancha sust bo'lib, bu ishlab chiqilgan texnologiyaning samaradorligini ilmiy asosda tasdiqladi. Eksperiment yakunida talabalar o'rtasida o'tkazilgan so'rovnoma va intervyular natijasida quyidagi fikrlar aniqlandi:

- 91% talaba innovatsion mashg'ulotlar ularning kasbiy o'sishiga sezilarli ta'sir ko'rsatganini bildirdi;
- 87% talaba ijodiy fikrlash va qaror qabul qilish qobiliyatleri oshganini ta'kidladi;
- 89% talaba axborot-kommunikatsiya texnologiyalari vositalaridan bimalol foydalanishni o'zlashtirganini e'tirof etdi;
- 93% talaba esa kelgusida innovatsion pedagogik faoliyatga tayyor ekanliklarini ma'lum qildi.

XULOSA

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion pedagogik faoliyatga tayyorlashda an'anaviy usullardan tashqari zamonaviy yondashuv va texnologiyalarni qo'llash muhim ahamiyatga ega. Innovatsion fikrlash, ijodiy qaror qabul qilish ko'nikmalari, kasbiy kompetensiyalar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish malakalari o'zaro uyg'unlikda shakllanadi. Bu esa talabalarning kasbiy tayyorgarlik darajasini oshiribgina qolmay, balki ularning mehnat bozoridagi raqobatbardoshligini ta'minlashga xizmat qiladi. Ayniqsa, dars jarayonida interaktiv metodlar, raqamli vositalar va muammoli vaziyatlar asosida tashkil etilgan mashg'ulotlar talabalar bilimining chuqurlashishiga va amaliy faoliyatga tayyorlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, innovatsion yondashuv orqali talabalarda mustaqil fikrlash, tashabbuskorlik, zamonaviy kasbiy talablarga moslashish kabi fazilatlar shakllanadi.

Tadqiqot asosida shuni xulosa qilish mumkinki, innovatsion pedagogik texnologiyalarni amaliyotga joriy etish bo'lajak tarbiyachilarni zamon talablari darajasida tayyorlashning eng samarali yo'llaridan biridir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Xutorskoy A.V. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim paradigmasining asosiy kompetensiyalari. – Moskva: Xalq ta'limi, 2003. – 216 bet.
2. Andreev V.I. Pedagogika: ijodiy o'zini rivojlantirish uchun o'quv kursi. – Qozon: Innovatsion texnologiyalar markazi, 2004. – 608 bet.
3. Klarin M.V. Chet el pedagogikasida innovatsion o'qitish modellari. – Moskva: Xalq ta'limi, 2000. – 192 bet.
4. Serikov V.V. Ta'lim va shaxs: pedagogik tizimlarni loyihalash nazariyasi va amaliyoti. – Moskva: Logos, 1999. – 272 bet.
5. Alimov Sh.A. Innovatsion ta'lim texnologiyalari. – Toshkent: Fan, 2018. – 320 bet.
6. Jo'raev M. Innovatsion pedagogik faoliyat nazariyasi va amaliyoti. – Toshkent: Ta'lim, 2016. – 280 bet.
7. Niyozova S. Innovatsion ta'lim jarayonida kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish. – Toshkent: Ilm Ziyo, 2020. – 260 bet.
8. Dewey J. Tajriba va ta'lim. – Nyu-York: Makmillan, 1938. – 91 bet.
9. Rogers E.M. Innovatsiyalar tarqalishi. – Nyu-York: The Free Press, 1995. – 519 bet.
10. Gardner H. Intellectlar yangicha talqinda: 21-asr uchun ko'p intellekt nazariyasi. – Nyu-York: Basic Books, 2000. – 292 bet.
11. Abduqodirov A. Innovatsion ta'limda pedagogik sharoitlar va tayyorgarlik omillari. – Toshkent: Muallif nashri, 2017. – 198 bet.
12. Normatova Z. Innovatsion pedagogik texnologiyalar asoslari. – Toshkent: TDPU nashriyoti, 2015. – 210 bet.
13. Akramova S. Bo'lajak tarbiyachilarni tayyorlashda innovatsion yondashuv. – Toshkent: Ilm Ziyo, 2019. – 185 bet.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.